

Glavni zadružni savez u Kraljevini Jugoslaviji

BEOGRAD

Poštanski fah 46.

Tel. 25-160 i 27-722

OSNOVAN 14. JUNA 1919. U BEOGRADU

Vrhovna zadružna centrala za ce-
lokupno jugoslovensko zadrugar-
stvo za zadružnu organizaciju,
zadružnu reviziju, zadružnu sta-
tistiku i zaštitu i unapređenje
interesa celokupnog našeg za-
drugarstva.

Koncem godine 1934 bilo je u članstvu Glavnog zadružnog saveza:

22 revizijska zadružna saveza

31 oblasnih saveza i središnjih (glavnih) zadruga

6.647 mesnih zadruga

890.150 zadrugara

1. januara 1942 god.
Beograd.

UREDBA I PRAVILNIK

o zaštiti zemljoradnika

Na osnovu § 63 Finansijskog zakona za 1934/35 godinu, Ministarski savet, na predlog Ministra poljoprivrede, Ministra pravde i Ministra trgovine i industrije propisuje ovu

UREDBU

o zaštiti zemljoradnika

Čl 1.

(¹) Zemljoradnici će plaćati svoje dugove po propisima ove Uredbe.

(²) Ova Uredba predviđa način isplate dugova zemljoradnika, koje su oni učinili pre 20 aprila 1932 godine, a odnosi se na lica, koja su uverenjem (čl. 6) dokazala, da su u vremenu zaduženja bila zemljoradnici.

— Kod čitanja ove Uredbe bezuslovno treba za svaki njezin član zagledati u Pravilnik za izvršenje Uredbe o zaštiti zemljoradnika, koji je u ovoj knjizi odmah iza same Uredbe, a koji daje objašnjenja i tumačenja za mnoge odredbe Uredbe. Mi ćemo ga dalje u komentaru nazivati kratko samo rečju Pravilnik.

— U pogledu uverenja o tome da je neko lice zemljoradnik vidi osim čl. 2 i 6 st. 3 i 4 Uredbe i čl. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 22 i 23 Pravilnika još i Pravilnik o obrascu Uverenja o tome da je neko lice zemljoradnik, koji je također u ovoj knjizi kao sedmi po redu.

— I lica iz gradova mogu biti zemljoradnici u smislu odredaba Uredbe, ako ispunjavaju uslove, koje za to traži ova Uredba. Vidi i objašnjenje u čl. 6 stav 12 Pravilnika.

— Nije određen maksimum površine zemlje koji treba da obuhvati posed nekog lica t.j. i najmanja površina zemlje kao svojina nekog lica može biti dovoljna, da se ono smatra za zemljoradnika, ako ispunjava i sve ostale uslove, koje traži Uredba.

Čl. 2.

(¹) Zemljoradnik u smislu ove Uredbe smatra se svako lice koje obrađuje zemlju samo ili sa članovima svoje porodice i čiji oporezovani prihodi proističu pretežno iz poljoprivrede (vinogradarstva, voćarstva, vrtarstva, stočarstva itd.), ako njegov posed ne prelazi površinu od 75 hektara ziratne (obrađive) zemlje, odnosno kod porodične zadruge 200 hektara ziratne (obrađive) zemlje.

(²) Udata žena, koja živi u zajednici sa svojim mužem, smatra se zemljoradnikom samo ako se njezin muž ima po propisima ove Uredbe smatrati zemljoradnikom, ili ako njihovi zajednički oporezovani prihodi pretežno proističu iz poljoprivrede.

(³) U maksimum ziratne zemlje uračunava se lično imanje zemljoradnika i imanje njegove žene i dece, ako žive s njima u kućnoj zajednici.

(⁴) Kao zemljoradnici u smislu ove Uredbe smatraće se takođe:

a) lica, koja zbog bolesti ili nemanja dovoljno radne snage svoje i svoje porodice ili iz drugih neotklonivih smetnja moraju obrađivati svoju zemlju pomoću drugih lica, dalje maloletna deca zemljoradnika za vreme trajanja njihove maloletnosti, kao i zaostavštine zemljoradnika dok ne budu predate naslednicima;

b) lica, koja sama ili sa članovima svoje porodice obrađuju tuđu zemlju, ako im je poljoprivreda glavno zanimanje, a ne plaćaju, osim službeničkog, nikakav drugi porez;

v) lica koja se kao starešine zadruge ili inokosne porodice ili kao članovi ovih, živeći u kućnoj zajednici, bave drugim sporednim privrednim poslovima kao preprodajom, kućnom industrijom, ribarstvom, vozioštvom (kiridžijanjem), brodarstvom itd., da bi svojoj zadruzi, ili porodici, koja je zadržala sva obeležja zemljoradnika, pribavili više zarade.

(⁵) Ne uzima se u obzir pri oceni oporezovanog prihoda porez koji zemljoradnik plaća na kuću, u kojoj stanuje, a koja se nalazi u reonu varoši (varošice, trgovišta), ako godišnji čisti prihod koji služi kao poreska osnovica za tu kuću, ne prelazi 10.000 dinara.

— Porez na kuću, u kojoj zemljoradnik stanuje, a ne nalazi se u reonu varoši (varošice, trgovišta) uzima se u obzir pri oceni oporezovanih prihoda.

Čl. 3.

(¹) Zemljoradnici će isplatiti svoje dugove verovnicima na sledeći način:

1) Novčanim zavodima i bankarskim radnjama platiće:

a) 6% kamata za vreme od 23 novembra 1933 godine do 15 novembra 1934 godine na dug utvrđen u smislu stava 5 ovoga člana;

b) za vreme počev od 15 novembra 1934 godine u 12 godina godišnji otplatni obrok (anuitet) prema priloženom planu A. Prvi anuitet ima se platiti najdalje do 15 novembra 1935 godine, a ostali najdalje do 15 novembra svake godine.

Otplatni plan A

Na bazi ukamaćenja sa 6% plaća se kroz 12 godina počev od 15 novembra 1935 godine anuitet (godišnji otplatni obrok) označen u skrižaljci za svakih 100 dinara duga:

Godina	Glavnica	Anuitet	6% kamata	Otplata duga	Ostatak duga
1	100.—	7.—	6.—	1.—	99.—
2	99.—	8.—	5.94	2.06	96.94
3	96.94	9.—	5.82	3.18	93.76
4	93.76	10.—	5.63	4.37	89.39
5	89.39	12.—	5.36	6.64	82.75
6	82.75	12.—	4.96	7.04	75.71
7	75.71	14.—	4.54	9.46	66.25
8	66.25	14.—	3.97	10.03	56.22
9	56.22	16.—	3.37	12.63	43.59
10	43.59	16.—	2.62	13.38	30.21
11	30.21	16.—	1.81	14.19	16.02
12	16.02	17.—	—98	16.02	—
		151.—	51.—	100.—	

Za deo duga ispod 100 dinara plaća se anuitet u srazmernoj visini.

2) Ostalim verovnicima platiće:

a) 3,5% kamata za vreme od 23 novembra 1933 godine do 15 novembra 1934 godine na dug utvrđen u smislu stava 5 ovoga člana;

b) za vreme počev od 15 novembra 1934 godine u 12 godina godišnji otplatni rok (anuitet) prema priloženom planu B.

Prvi anuitet ima se platiti najdalje do 15 novembra 1935 godine a ostali najdalje do 15 novembra svake godine.

Otplatni plan B

Na bazi ukamačenja sa 3,5% plaća se kroz 12 godina počev od 15 novembra 1935 godine anuitet (godišnji otplatni obrok) označen u skrižaljci za svakih 100 dinara duga:

Godina	Glavnica	Anuitet	3,5% kam.	Oplata duga	Ostatak duga
1	100.—	6.—	3.50	2.50	97.50
2	97.50	7.—	3.41	3.59	93.91
3	93.91	8.—	3.28	4.72	89.19
4	89.19	9.—	3.12	5.88	83.31
5	83.31	10.—	2.92	7.08	76.23
6	76.23	10.—	2.67	7.33	68.90
7	68.90	12.—	2.41	9.59	59.31
8	59.31	12.—	2.08	9.92	49.39
9	49.39	12.—	1.73	10.27	39.12
10	39.12	13.—	1.37	11.63	27.49
11	27.49	14.—	—0.96	13.04	14.45
12	14.45	15.—	—0.55	14.45	—
		128.—	28.—	100.—	

Za deo duga ispod 100 dinara plaća se anuitet u srazmernoj visini.

(²) Ako je dužnik sa verovnicima ugovorio za sebe povoljnije uslove, u pogledu kamate ili otplate, plaćaće te ugovorene iznose. Ako je pak ugovoren duži rok isplate duga od onog predviđenog prvim stavom, onda će dužnik isplate vršiti u ugovorenom roku, s tim da se u tom slučaju kamatna stopa, ukoliko je veća, snižava na kamatu prdviđenu u stavu 1.

(³) U maksimalni iznos godišnje kamate imaju se uračunati i sva ostala sporedna plaćanja ili davanja, na koja se dužnik obavezao pored kamate kao što su provizije, konvencionalne kazne, režijski troškovi i slično.

(⁴) Kamate će dužnik plaćati jedanput ili više puta u toku svake godine, kako je za njega najpovoljnije. Izuzetno po meničnim dugovima kod novčanih zavoda i bankarskih radnja plaćaće dužnik kamate u dva tromesečja, koja dužnik sam izabere u toku svake godine, a u godini 1934 platiće kamatu najdalje do 15 novembra 1934 godine. Prvu otplatu glavnice platiće dužnik najdalje do 15 novembra 1935 godine, a ostale godišnje otplate u toku godine, a najdalje do 15 novembra svake godine. Kod dugoročnih amortizacionih hipotekarnih dugova plaćaće dužnik otplate sa kamatom o rokovima kako su ugovoreni.

(⁵) Glavnici duga, kako postoji na dan stupanja na snagu ove Uredbe, priraćunaće se neplaćena još i nezastarela kamata do 23 novembra 1933 godine, i to kamata do 20 aprila 1932 godine u koilko nije prelazila visinu dopuštenu postojećim zakonima, a kamata od 20 aprila 1932 godine do 23 novembra 1933 godine, u koliko ne prelazi visinu dopuštenu propisima § 3 stava 1 do 3 Zakona o zaštiti zemljoradnika od 19 aprila 1932 godine. Glavnici duga priraćunaće se takođe i pravomoćno dosuđeni parnični i izvršni troškovi nastali do 23 novembra 1933 godine, zatim stvarni izdatci za premije osiguranja, javne dažbine, takse za stavljanje hipoteke ili pribeleške (uknjižbe i predbeležbe), kao i ostala plaćanja, koja je verovnik izvršio umesto dužnika. Na ovaj način uvećana glavnica uživa isti red prvenstva kao i prvobitna glavnica hipotekovana ili pribeležena (uknjižena, predbeležena).

(⁶) Verovniku koji je posle 20 aprila 1932 godine naplatio od dužnika zemljoradnika kamatu protivno propisima § 3 stav 1 do 3 Zakona o zaštiti zemljoradnika od 19 aprila 1932 godine, odbiće se višak od glavnice duga.

(⁷) Po meničnim dugovima imaju se pored plaćanja otplate duga i kamate u smislu stava 4 izdavati još i nove menice i to sa potpisima kao i na ranijoj menici, a ako to nije moguće, sa potpisima jednake vrednosti. Novčanim zavodima i bankarskim radnjama imaju se izdavati nove menice sa tromesečnim rokom, ako povoljniji rokovi za zemljoradnike nisu ugovoreni, a ostalim poveriocima sa godišnjim rokom, računajući od dospelka ranijih menica. Ako dužnik to ne učini, verovnik ima pravo da podigne tužbu za naplatu meničnog potraživanja. Dužnik ima pravo u roku od petnaest dana, od dana saopštenja tužbe, izdati verovniku novu menicu, no troškove protesta i tužbe ima podmiriti u gotovom. Ako propusti da tako postupi u dva tromesečna roka, gubi zaštitu po ovoj Uredbi. Spor o vrednosti novih potpisa rešiće, na zahtev jedne ili druge strane sreski sud, odnosno gde ovog nema, prvostepni (okružni) sud, koji je nadležan za tužbu u vanparničnom postupku.

(⁸) Pre stupanja na snagu ove Uredbe već utužene a neplaćene menice obavezni su dužnici zameniti novim menicama u roku od 30 dana od dana uredno predate mu pismene opomene, a menice, koje su prijavljene sudu i uvedene u spisak u smislu

Uredbe o produženju rokova za utuženje menica zemljoradnika, obnarodovane 19 maja 1933 godine, i Uredbe o prekidi zastarelosti zemljoradničkih menica, obnarodovane 11 maja 1934 godine, obavezne su zameniti novim u roku od 30 dana od dana uredno predate mu pismene opomene, od strane verovnika, da ovu zameni učini. Dužnik, koji ne postupi po prijemu opomene u daljem roku od 30 dana gubi pravo da se koristi zaštitom po ovoj Uredbi. Naređenje stava 7 primenjivaće se shodno i ovde. Primanjem ove menice verovnik ne gubi obezbeđenja već ranije stečena izvršnim putem.

(⁹) Jemac ili solidarni dužnik, iako nije zemljoradnik, odgovara obavezama jednako kao i glavni dužnik odnosno sadužnik zemljoradnik.

(¹⁰) Ako verovnik ne bi hteo da primi svote, koje mu dužnik ponudi u smislu propisa stava 4, odnosno i novu menicu prema propisu stava 7 i 8, dužnik će te svote odnosno i menicu položiti kod sreskog suda, a gde takvog nema, kod sreskog načelstva, u čijem se području ima obaveza ispuniti. Ovo polaganje ima isto pravno dejstvo kao polaganje kod suda po opštem građanskom pravu. O opravdanosti polaganja odlučuje sud u vanparničnom postupku, ako je polaganje kod njega učinjeno.

(¹¹) Ako dužnik ne položi godišnji obrok duga u roku od 30 dana od dana dospelosti, verovnik ima pravo prinudne naplate toga obroka u smislu člana 6 st. 1. Dužnik od koga tri uzastopna godišnja obroka budu naplaćivana prinudnom naplatom gubi pravo da se koristi propisima ove Uredbe.

(¹²) Ako su na osnovi potraživanja protiv zaštićenih zemljoradnika izdane hipotekarne založnice, rok za njihovu isplatu produžuje se, u koliko dospeva ranije, do kraja otplatnog roka po stavu 1 ovoga člana.

— Vrlo je važno za zemljoradnika dužnika, da se tačno utvrdi stanje duga na dan 23 novembra 1933 godine, jer to stanje čini osnovicu za plaćanje duga i kamate po odredbama Uredbe. Važno je to i za verovnika s obzirom na mogućnost parničanja radi utvrđenja pravog stanja duga. Da olakšamo utvrđivanje duga donosimo primere obračuna i otplatnog plana po sastavu g. Ratka Stakića, šefa kreditnog odeljenja Glavnog saveza srp. zemlj. zadruga u Beogradu.

1) Primer obračuna za dug od preko 2.000 dinara.

Zadrugar N. N. duguje zadruzi u N. din. 5.645.—

Interes nije platio od 10 marta 1928 god.

Dug (stara glavnicu)

Din. 5.645.—

Nezastareli interes, računajući tri godine unazad, od 20 aprila 1932 god. obračunava se počev od 20 aprila 1929 god., 12% godišnjeg interesa od 20 aprila 1929 do 19 aprila 1932 god. (1080 dana) — 3 godine

„ 2.032.20

10% godišnjeg interesa od 20 aprila 1932

god. do 23 novembra 1933 (583 dana)

„ 914.10

Nova glavnicu Din. 8.591.30

Iznos 12% godišnjeg interesa za vreme od 20 aprila 1929 god. do 19 aprila 1932 dobili smo, kad smo iznos duga (staru glavnicu) od din. 5.645.— pomnožili sa brojem dana od 20.IV.1929 do 19.IV.1932. (1080) i podelili sa 3.000.—

Iznos 10% godišnjeg interesa za vreme od 20 aprila 1932 do 23 novembra 1933 dobili smo, kad smo iznos duga (staru glavnicu) od din. 5.645.— pomnožili sa brojem dana od 20.IV.1932 do 23.XI.1933. (583) i podelili sa 3.600.—

2) Primer otplatnog plana.

Otplatni-amortizacioni plan

Obrok	Rok obroka	Glavnicu	Skala anuiteta	Iznos anuiteta	6 od sto inter. na ost. duga	Otplata duga	Ostatak duga
—	15.XI.934.	8.591.30	—%	—	511.18	—	8.591.30
1	15.XI.935	8.591.30	7%	601.40	515.48	85.92	8.505.38
2	15.XI.936	8.505.38	8%	687.30	510.32	176.98	8.328.40
3	15.XI.937.	8.3.8.40	9%	773.20	499.70	273.50	8.054.90
4	15.XI.938	8.054.90	10%	859.10	483.29	375.81	7.679.09
5	15.XI.939	7.679.09	12%	1.030.95	460.74	570.21	7.108.88
6	15.XI.940.	7.108.88	12%	1.030.95	426.53	604.42	6.504.46
7	15.XI.941.	6.504.46	14%	1.202.80	390.26	812.54	5.691.92
8	15.XI.942	5.691.92	14%	1.202.80	341.52	861.28	4.830.64
9	15.XI.943	4.830.64	16%	1.374.60	289.84	1.084.76	3.745.88
10	15.XI.944.	3.745.88	16%	1.374.60	224.75	1.149.85	2.596.03
11	15.XI.945.	2.596.03	16%	1.374.60	155.76	1.218.84	1.377.19
12	15.XI.946	1.377.19	17%	1.459.80	82.62	1.377.19	—

Iznos anuiteta dobija se, kad se iznos nove glavnicu pomnoži sa procentom iz skale anuiteta i podeli sa 100.—

Prvi interes dobija se, kad se iznos nove glavnicu pomnoži sa brojem dana od 23.XI.1933 do 1.XI.1934 i to podeli sa 6.000.—, ako je interes 6%, a sa 3.500.— ako je interes 3.5%. 10.286

6% interesa na ostatak duga dobija se kad se glavnicu pomnoži sa 6 i podeli sa 100.—, a 3.5% interes na ostatak duga dobija se kad se glavnicu pomnoži sa 3.5 i podeli sa 100.—

Otplata duga dobija se, kad se od iznosa anuiteta (obroka) odbije iznos interesa.

Ostatak duga dobija se kad se iznos otplate duga odbije od iznosa glavnice.

— Kamata do 20 aprila 1932, o kojoj je reč u st. 5 ovoga člana, iznosi 12%. Zakon o zaštiti zemljoradnika od 19 aprila 1932 godine (§ 3) određuje: 1) zemljoradnik je dužan da plati na tražbinu, čija je prinudna naplata po ovom zakonu odložena, kamatu od 6% godišnje i to od dana tužbe, osim ako je bila kojim izvršnim naslovom utvrđena niža kamata; 2) ako poverilac (verovnik) svojevolejno odobri dužniku-zemljoradniku odlaganje plaćanja dospеле tražbine, i to pre podnesene tužbe za naplatu ili odustane od parnice ne tražeći naknadu parničkih troškova, može ugovoriti kamatu najviše do 10% na godinu, bez obzira na visinu ranije ugovorene kamate; 3) u maksimalni iznos godišnje kamate imaju se uračunati sva sporedna plaćanja, na koja se dužnik bio obavezao (provizije, konvencionalne kazne, troškovi i slično). Prema prednjem, dakle, kamata za vreme od 20 aprila 1932 pa do 23 novembra 1933 ne može iznositi više od 6% odnosno od 10%, ali se osim ove kamate glavnici duga moraju priračunati troškovi i drugi izdaci pomenuti u drugoj rečenici pomenutog stava 5.

— U pogledu plaćanja i obračuna kamate valja znati, da je Zakon o zaštiti zemljoradnika od 19 aprila 1932 bio na snazi do 23 novembra 1933, kad je objavljena Uredba o zaštiti zemljoradnika. Za to vreme verovnik je smeo da računa kamatu samo od 6% odnosno od 10%. Ako se dužnik nije koristio zaštitom po Uredbi od 23 novembra, a ne koristi se ni zaštitom po Uredbi od 27 avgusta 1934 odmah već tek npr. od 1 juna 1938 godine, u tome slučaju mogao je verovnik za vreme od 23 novembra 1933 do 4 decembra 1933 naplatiti kamatu po opštim, zakonskim propisima (12%), a od 4 decembra 1933 do 14 avgusta 1934 po Uredbi o maksimiranju kamate od 4 decembra 1933 (esk. stopa Narodne banke + 5%), a od tada pa do 31 maja 1938 po Uredbi o maksimiranju kamate od 14 avgusta 1934 (esk. stopa Nar. banke + 4.5%), dakako ako se do 31.V.1938 ne izmeni Uredba od 14 avgusta 1934.

Za ovaj višak naplaćene kamate počevši od 23 novembra 1933 godine pa do 31 maja 1938 neće dužnik moći da traži da mu se odbije od glavnice, jer se st. 5 čl. 3 odnosi samo na više naplaćenu kamatu za vreme važenja Zakona o zaštiti zemljoradnika od 19 aprila 1932 godine.

— Uredba o prekidu zastarelosti zemljoradničkih menica („Službene Novine” br. 108 od 11 maja 1934) važi, samo je njezin stav 1 čl. 1 izmenjen Uredbom o izmeni Uredbe o prekidu zastarelosti zemljoradničkih menica od

12.XII. 1934 („S. N.” br. 289 od 14.XII.1934), te se njom prekid zastare i rok utuženja produžuju do kraja 1935 godine.

— Uredbom o zaštiti zemljoradnika od 23.XI.1933 godine (čl. 3 st. 11) bilo je određeno, da se dužniku, koji plati svoj dug u kraćem roku nego što je određeno (12 godina), preostali iznos dugovanja snižava za 2% za svaku skraćenu godinu. Uredba od 3 avgusta 1934 ukinula je tu bonifikaciju, ali ni ona ni Pravilnik nisu rešili pitanje, kako se ima obračunati ta bonifikacija za pojedine skraćene godine odnosno za svih 12 godina u slučaju ako je neki dužnik isplatio ceo dug. Da ova bonifikacija ne iznosi 24% u slučaju isplate celog duga, o tome nema sumnje, jer Uredba daje 2% za „svaku” skraćenu godinu, dakle, pojedinačno računajući svaku skraćenu godinu. Ova bonifikacija od 2% važi za sve one dužnike, koji su se koristili ovim propisom Uredbe od 23.XI.1933 za vreme njezinog važenja (od 23.XI.1933 do 27.VIII.1934). Pravno dejstvo prevremenog plaćanja mora da se prosuđuje po propisima koji su tada važili, bez obzira na odredbe nove Uredbe. Ostaju na snazi i izvršne su sve pravnosnažne presude u pitanju bonifikacije, dakle i one po kojima je sud dosudio 24% bonifikaciju, a takvih presuda bilo je u praksi.

— Jemac, koji plaća dug zaštićenog dužnika, dobiva položaj verovnika zaštićenog dužnika.

Čl. 4.

(¹) Izuzetno od čl. 3 zemljoradnik koji po jednom dugu ili po više dugova zajedno ne duguje više od 2.000 dinara, isplatiće taj dug u roku od četiri godine jednakim godišnjim obrocima, od kojih se prvi ima platiti do 15 novembra 1935 godine, a ostali do 15 novembra svake naredne godine. Za takve dugove dužnik ima platiti kamatu od 6% na način naveden u stavu 4 čl. 3. U godini 1934 ima zemljoradnik za takav dug platiti kamatu od 6% do 15 novembra 1934 godine na visinu duga utvrđenu u smislu stava 5 čl. 3.

(²) Ako dugovi takvog dužnika zemljoradnika premašuju ukupni iznos od 2.000 dinara, pripada mu pravo otplate po čl. 3 st. 1, u koliko visinu ukupnog duga dokaže uverenjem opštinske vlasti, potvrđenim od sreskog načelnika. Opštinske vlasti izdavaće ova uverenja na osnovi potvrda verovnika o dosadašnjim plaćanjima (priznanice, menice, obračun itd.) koje im dužnik podnese, kao i na osnovi pismenih saslušanja ili pismenih izjava verovnika koje dužnik navede.

(³) Ako dužnik ne položi godišnji obrok duga u roku od 30 dana od dana dospelosti, verovnik ima pravo prinudne naplate toga obroka u smislu čl. 6 st. 1. Dužnik od koga dva uzastopna godišnja

obroka budu naplaćivana prinudnom naplatom, gubi pravo da se koristi propisima ove Uredbe.

— Za ove dugove važi 6% kamata prema svima verovnicima bez razlike, bili oni novčani zavodi, kreditne zadruge ili drugi.

— Primer obračuna za dug ispod 2000 dinara po sastavu g. R. Stakića:

Zadrugar N. N. duguje zadruzi u N. 950.— dinara. Interes nije naplaćen još od 20 avgusta 1929 godine.

Dug (stara glavnica) — — — — — Din. 950.—

Nezastareli interes, računajući tri godine unazad od 20 aprila 1932, obračunava se počev od 20.VIII.1929:

12% god. interesa od 20 avgusta 1929 do 19.IV.1932 (974 dana)	„	308.43
10% god. interesa od 20 aprila 1932 do 23.XI.1933 (583 dana)	„	153.57

Nova glavnica Din. 1.412.—

Novu glavniciu ima otplatiti na sledeći način:

	interes	otplata
6% god. interesa od 23 novembra 1933 do 15 novembra 1934 — 357 dana	84.—	
<i>najdalje do 15 novembra 1935 g.</i>		
otplata 1/4		353.—
6% interesa od 15 novembra 1934 g. do 15 novembra 1935 na dinara 1.412.—	84.72	
<i>najdalje do 15 novembra 1936 g.</i>		
otplata — druga četvrtina		353.—
6% interesa od 15 novembra 1935 g. do 15 novembra 1936 na dinara 1.059.—	63.54	
<i>najdalje do 15 novembra 1937 g.</i>		
otplata — treća četvrtina		353.—
6% interes od 15 novembra 1936 g. do 15 novembra 1937 na dinara 706.—	42.36	
<i>najdalje do 15 novembra 1938 g.</i>		
otplata — četvrta četvrtina		353.—
6% ineresa od 15 novembra 1937 g. do 15 novembra 1938 na dinara 353.—	21.18	
		<hr/>
Svega dinara	295.80	1.412.—

— Pri izdavanju uverenja moraće opštinske vlasti postupati vrlo oprezno radi suzbijanja eventualnih fiktivnih dugova, koje bi mogli dužnici iskoristiti da bi stekli olakšice plaćanja po čl. 3. U tu svrhu mogu opštinske vlasti primeniti i druga sredstva dokaza, a ne samo ona navedena u st. 2, i

eventualne krivce progoniti po propisima opštih zakona. Ostaje otvoreno pitanje, da li se dužnik, koji bi se koristio fiktivnim dugom radi sticanja olakšice plaćanja po čl. 3, može podvesti pod sankciju čl. 11 t. j. da li je time „opeterio svoju imovinu” i da li gubi pravo na zaštitu. Ako se pod rečju „opeterio” razume samo hipoteka ili pribeleška, posluha fiktivnim dugom mogla bi imati sankciju samo u zakonu o pobijanju pravnih dela i u krivičnom zakonu, ali ne bi povlačila za dužnika i gubitak zaštite po Uredbi.

Čl. 5.

(¹) Ugovor o kamati na dugove, pomenute u čl. 1 stav 2 ništavan je ukoliko ugovorene kamate prelaze stopu utvrđenu u čl. 3 stav 1 odnosno u čl. 4 stav 1. Veća kamata ne sme se dosuđivati ni obezbeđivati ni izvršenjem naplaćivati, pa ma bile kamate utvrđene kakvim bilo osnovom (izvršnim naslovom).

(²) Ukoliko se po Krivičnom zakoniku ne kazni strožijom kaznom, kazniče se za prestup u smislu Krivičnog zakonika zatvorom do šest meseci i novčano do 10.000 dinara verovnik koji naplati veću kamatu od one, koja je predviđena ovom Uredbom.

— Odredba st. 1 važi za ona lica, koja su uverenjem (čl. 6) dokazala, da su u vreme zaduženja bila zemljoradnici. To ujedno znači, da zaštita za njih važi od onoga dana, kad to uverenjem dokažu, jer se tek od toga dana koriste zaštitom po Uredbi. Do toga dana važe za njih opšti propisi o kamati (vidi komentar iza čl. 3), a prema tome i sankcija iz st. 2 važi za verovnike od toga dana.

Čl. 6.

(¹) Stupanjem na snagu ove Uredbe, odlazu se sve prinudne prodaje (ovršne dražbe) pokretnog i nepokretnog imanja zemljoradnika osim onih koje se odnose na tražbine iz čl. 8 stav 1 prva rečenica. Jednovremeno obustavljaju se sve prinudne uprave (sekvestracije) kao i oduzimanje pokretnih stvari (transferacije) provedene u cilju izvršenja ili obezbeđenja tih tražbina, no izvršenom plenidbom (popisom) stečena založna prava ostaju na snazi. Nove se prinudne prodaje i prinudne uprave (sekvestracije) nepokretnog imanja kao i nova oduzimanja pokretnih stvari (transferacije), mogu dozvoliti jedino radi prinudne naplate verovničkih potraživanja, po kojima dužnik nije postupio po naređenjima ove Uredbe.

(²) Odluku o odlaganju prodaje odnosno o obustavi transferacije i sekvestracije donosi izvršni sud (izvršna vlast) na zahtev stranke. Sekvestrovana nepokretna imanja vratiće se dužniku odmah. Ako je sekvestar nepokretna imanja sam obradio ili dao pod zakup, vratiće se dužniku tek pošto se skinu plodovi. Do donošenja pravosnažne odluke u smislu st. 1 zaustavlja se izvršni postupak odnosno postupak obezbeđenja (osiguranja).

(³) Uverenje o tome, da li je neko lice zemljoradnik, izdaju opštinske vlasti (opštinski sud, opštinsko poglavarstvo). U uverenju imaju biti navedene stvarne činjenice iz kojih se može nesumnjivo utvrditi, da dužnik ispunjava uslove iz čl. 1 st. 2 i čl. 2 nove Uredbe. Naročito je opštinska vlast dužna pribaviti od nadležne poreske uprave zvanične podatke o visini pojedinih oporezovanih prihoda dužnikovih. Obrazac uverenja propisaće se pravilnikom. Svaka zainteresovana stranka može tražiti da sreski načelnik ispita izdano uverenje, i poništi ga ako nađe, da ne odgovara stvarnom stanju. Protiv odluke sreskog načelnika može se nezadovoljna stranka žaliti banu odnosno i dalje upravnom sudu. Ako je uverenje izdao gradski načelnik koji vrši dužnost prvostepene upravne vlasti (čl. 19 st. 2 tač. 1 Zakona o unutrašnjoj upravi) smatraće se takvo uverenje kao odluka sreskog načelnika.

(⁴) Ispitivanje uverenja u smislu st. 3 nema uticaja na postupak po st. 2. Ali ako je pravosnažnom odlukom uverenje poništeno, sud (izvršna vlast) će na zahtev verovnika staviti van snage određeno odlaganje prodaje odnosno određenu obustavu sekvestracije ili transferacije.

— Vidi i st. 3 čl. 24 Pravilnika.

— Opštinska vlast je dužna, da uverenje izda strogo po obrascu koji je propisan Pravilnikom o obrascu uverenja, koji je u ovoj knjizi sedmi po redu. Uverenje se, dakle, može napadati i s formalne strane. St. 3, istina, određuje, da sreski načelnik može poništiti uverenje samo onda, ako ne odgovara stvarnom stanju, ali nije rečeno da to ne može učiniti Ban odnosno Upravni sud po žalbi nezadovoljne stranke protiv odluke sreskog načelnika.

Čl. 7.

(¹) Dužnik je obavezan izdati na zahtev verovnika ispravu, sposobnu za obezbeđenje verovnikova potraživanja na dužnikovom nepokretnom imanju. Ako dužnik ne udovolji tome traženju, verovnik ima pravo tražiti to obezbeđenje u vanparničnom postupku kod suda nadležnog prema mestu plaćanja obaveze.

(²) Dokaže li dužnik, da je verovnik za svoju tražbinu već dovoljno obezbeđen na nepokretninama dužnika, odbiće sud predlog verovnika za obezbeđenje.

— Obezbeđenje se može tražiti samo na nepokretnom imanju dužnika pod zaštitom. Nije određen način, kako ima verovnik postaviti svoj zahtev na dužnika, kao ni rok u kome je dužnik obavezan udovoljiti traženju verovnika. U tome pogledu, prema tome, važe opšti propisi. Na osnovu pribavljenog dokaza o tome, da dužnik nije udovoljio traženju, verovnik će tražiti obezbeđenje kod nadležnog suda.

Čl. 8.

(¹) Od propisa čl. 1, 3, 4 i 6 izuzeti su: javne dažbine i zakonom propisane pristojbe, robni dugovi do 500 dinara nastali posle 20 oktobra 1931 godine, ukoliko nisu pretvoreni u menične tražbine; svi ostali dugovi zemljoradnika nastali posle 20 aprila 1932 godine; tražbine za izdržavanje, koje nekom licu pripada protiv dužnika zemljoradnika na osnovu dužnikove dužnosti izdržavanja; tražbine, koje proističu iz krivičnog dela; tražbine na ime poljske štete (potrice); tražbine na ime plate (nadnice) lica zaposlenih u kućanstvu ili gospodarstvu dužnikovom; zakupnine i kirije (stanarine); tražbine zanatlija za izvršene zanatske radnje nastale posle 20 oktobra 1931 godine. Priznanice, obligacije i druge pismene isprave, kojima se dokazuje postojanje i visina tražbine, ne dokazuju u isto vreme, da je tražbina zaista nastala iz kupovine robe.

(²) Od propisa člana 1, 3, 4 i 6 ove Uredbe izuzimaju se i tražbine, koje potiču iz nasleđa. U slučaju, da se jedan deo zaoštavštine u naturi ili nužni deo ima isplatiti u novcu, novčana tražbina po tom osnovu izuzima se samo u tom slučaju, ako naslednik pristane, da se ona ima isplatiti po vrednosti toga dela u vreme isplate.

(³) Kao dugovi nastali posle 20 aprila 1932 godine smatraju se samo oni, koji su stvarno novi, a ne i takvi, koji su postali novacijom (prenovom) starog duga kao na pr. uobičajenim prolongiranjem menica ili slično.

(⁴) Za dokazivanje činjenica pomenutih u stavu 1 poslednja rečenica i u st. 3 mogu se stranke i na području važenja Srpskog zakona o sudskom postupku u građanskim parnicama poslužiti svedocima, a sud će, obazirući se na rezultat celokupne rasprave i provedenih dokaza, po slobodnom uverenju oceniti da li se navedene činjenice imaju smatrati dokazanima ili ne.

Čl. 9.

(¹) Ako dužnik, u slučaju kad se tražbina utuži, odmah prizna dug i dokaže da je, pre podnošenja tužbe, svojim obavezama prema verovniku odgovorio po propisima ove Uredbe, trošak parnice snosiće sam verovnik.

(²) Sporovi o postojanju duga zemljoradnika, koji ne budu povedeni ili ne budu pravosnažno rešeni kad ova Uredba stupi na snagu, mogu se kod nadležnih sudova voditi odnosno produžiti, ali se presude po njima mogu izvršiti samo po propisima ove Uredbe.

(³) U parnicama, izvršenjima i obezbeđenjima protiv zemljoradnika zbog dugovanja u smislu ove Uredbe u slučajevima, u kojima je obavezno zastupanje advokatom, verovniku pripada pravo naknade advokatskih troškova od dužnika zemljoradnika, koje će utvrditi u zasebnoj tarifi ministar pravde.

Čl. 10.

Propisi ove Uredbe neće se primenjivati na tražbine Narodne banke Kraljevine Jugoslavije, Državne hipotekarne banke i Privilegovane agrarne banke.

— Tražbine Privilegovane agrarne banke bile su izuzete od propisa Zakona o zaštiti zemljoradnika od 19 aprila 1932, a tako isto i tražbine zadružnih organizacija. Po Uredbi o zaštiti zemljoradnika od 23 novembra 1933 nisu bile izuzete od njenih propisa ni tražbine Privilegovane agrarne banke ni one zadružnih organizacija. Ovom Uredbom izuzete su samo tražbine Privilegovane agrarne banke, a one zadružnih organizacija nisu. Prednje ima značenje za Privilegovanu agrarnu banku samo u pogledu obračuna kamate od 23 novembra 1933 do 27 avgusta 1934, a za zadruga i u pogledu naplate tražbina, jer su im dužnici (zadrugari) zaštićeni kao dužnici novčanih zavoda. O zaštiti pak zadruga i novčanih zavoda biće reč na drugom mestu.

Čl. 11.

Dužnik zemljoradnik, koji je otuđio ili opteretio svoju imovinu u nameri, da ošteti svoga verovnika, gubi pravo na zaštitu po ovoj Uredbi pored posledica po Zakonu o pobijanju pravnih dela izvan stečaja i po Krivičnom zakoniku. Isto tako gubi pravo na zaštitu i njegov potstrekač i pomagač, ako je zemljoradnik u smislu ove Uredbe.

— Pod rečju „opteretio” može se razumeti samo opterećenje nepokretne imovine hipotekom ili pribeležkom. Ovoj reči moglo bi se dati i šire značenje kao n. pr. založno pravo na pokretnim stvarima, jer rečima „svoju imovinu” nije izrečno rečeno, da je to samo nepokretna imovina.

Čl. 12.

(¹) Agrarni subjekti, koji su odobrenjem ministra za agrarnu reformu, odnosno ministra poljoprivrede, na osnovu čl. 38 Finansijskog zakona od 31 jula 1925 godine u budžetskim dvanaestinama za mesec avgust—novembar 1925 godine, čl. 291 Finansijskog zakona za budžetsku godinu 1927/28, § 76 Zakona o produženju važnosti odredaba dosadašnjih finansijskih zakona i Zakona o budžetskim dvanaestinama od 16 avgusta 1929 godine i §§ 6 i 7 Zakona o zabrani otuđivanja i opterećivanja zemljišta velikih poseda od 20 maja 1922 godine, fakultativnim otkupom kupili zemljište stavljeno pod udar agrarne reforme i za kupovnu cenu ugovorili obročne isplate u gotovom novcu, mogu dospeli deo ugovorene kupoprodajne cene, u koliko do dana stupanja na snagu ove Uredbe nije isplaćen, kao i buduće otplate, platiti prodavcu onom količinom pšenice, koju su mogli kupiti sa ugovorenim izno-

som otplate po kursu pšenice, koji je na dan potpisa ugovora notiran na najbližoj domaćoj produktnoj berzi.

(²) Agrarni subjekti, koji su fakultativnim otkupom kupili zemlju od velikih poseda, a kupovnu cenu ugovorili u određenoj količini poljoprivrednih proizvoda (a obročne otplate te cene bilo u naturi bilo u novcu), mogu dospele i do stupanja na snagu ove Uredbe neplaćene kao i buduće godišnje obroke (otplate) platiti prodavcu onom količinom pšenice, koju su po ugovoru dužni davati o dospelim rokovima, odnosno, ako je isplata obroka bila ugovorena u novčanoj vrednosti proizvoda (po kursu najbliže domaće produktne berze), onom količinom pšenice, koju bi dotični iznosom otplate mogli kupiti (po kursu najbliže domaće produktne berze) na dan dospelosti ugovorenih obroka.

(³) I za sve ostale zemljoradnike, koji su do 19 aprila 1932 godine kupili zemljišta velikih poseda (sa ili bez odobrenja ministra za agrarnu reformu odnosno ministra poljoprivrede), ako su ugovorili otkupnu cenu u gotovom novcu važe propisi stava 1, a ako su ugovorili otkupnu cenu u određenoj količini poljoprivrednih proizvoda važe propisi stava 2.

(⁴) Do stupanja na snagu ove Uredbe dospeli a nenaplaćeni kao i još nedospeli obroci bilo u novcu ili u naturi zajedno sa dospelom a nezastarelom kamatom i drugim sporednim plaćanjima u smislu člana 3 stava 5, sve preračunato u smislu stava 1 i 2 ovoga člana, čini glavnicu duga, koja se ima isplatiti u 12 jednakih godišnjih obroka, sa kamatom određenom u članu 3 stavu 1 izuzev (u pogledu kamate) one slučajeve, kod kojih je već pri sklapanju kupoprodajnog ugovora uračunata kamata u kupovnu cenu. Prvi obrok platiće dužnik 15 novembra 1934 godine, odnosno 15 novembra 1935 godine, ako je kupljena zemlja pod sekvestrom u korist prodavca (bilo da je sam sekvestar radi bilo da ju je dao u zakup), a sekvestar se ukida krajem oktobra 1934 godine.

(⁵) Zemljišta, na koja se odnosi stav 1, 2 i 3 smatraju se sva ona, koja su na dan 27 februara 1919 godine prethodnim odredbama za pripremu agrarne reforme od 25 februara 1919 godine odnosno Uredbom o zabrani otuđivanja i opterećivanja zemljišta velikih poseda od 21 jula 1919 godine stavljena pod udar agrarne reforme.

(⁶) Uverenja o tome, da li je izvesno zemljište po prednjem stavu bilo stavljeno pod udar agrarne reforme na dan 27 februara 1919 godine izdaju banske uprave kao agrarne vlasti.

(⁷) Za dužnike (kupce zemlje), koji u roku ne plate dospele obroke i kamate, važi propis čl. 3 stav 11.

(⁸) Agrarni subjekti i drugi zemljoradnici, koji se koriste odredbama ovoga člana, ne mogu se u pogledu ovih dugova koristiti drugim povlasticama predviđenim ovom Uredbom.

U „Službenim novinama”, br. 197—LII str. 850 od 27 avgusta 1934 god., u čl. 12 ove Uredbe na kraju stava 2 pogrešno su štampane

ove reči: „na dan potpisivanja ugovora”, mesto da stoji: „na dan dospelosti ugovorenih obroka”, što je rešenjem Ministarstva poljoprivrede br. 16526/V od 5-XI-1934 god. doneta ispravka u „Službenim novinama”, br. 257—LXVI od 7-XI-1934 god. str. 991.

— Propisi ovoga člana važe samo za dugove nastale kupovinom zemljišta označenih u st. 5. Kupci pomenutih zemljišta, ako se ne koriste povlasticama ovoga člana Uredbe, mogu da se koriste ostalim povlasticama Uredbe kao i drugi dužnici, koji imaju pravo da se koriste zaštitom po ovoj Uredbi.

Čl. 13.

Ukida se Zakon od 23 ramazana 1286 godine (1869) o naplati tražbina iz mirijskih zemljišta ili kuća za slučaj smrti dužnika (Zbornik zakona i naredaba za Bosnu i Hercegovinu god. 1878-80 II str. 339 i sled.) koji danas važi na području Vrhovnog suda u Sarajevu, s tim da se dugovi iza umrlog dužnika mogu naplatiti iz zaostalih mirijskih nepokretnina jednako kao i iz ostalih mul-kovnih nepokretnina.

Čl. 14.

Overa potpisa nepismenog zemljoradnika oslobođena je plaćanja svake takse.

— Povodom pitanja kako se ima tumačiti prednje oslobođenje od takse, Odelenje poreza Ministarstva finansija izdalo je sledeće objašnjenje:

„Prema čl. 14 Uredbe o zaštiti zemljoradnika, overa potpisa nepismenog zemljoradnika oslobođena je svake takse. Ovo oslobođenje ne može se proširiti i na ostale takse po raznim ispravama, kao i na takse od pravnog posla, koji isprave sadrže. Dakle, oslobođenje predviđeno je samo za taksu iz tar. broja 43 Taksene tarife, dok se ostale takse imaju u celosti naplaćivati.

Čl. 15.

Potraživanjima verovnika na osnovu dugova zamljoradnika na koje se ova Uredba odnosi, priznaje se prvenstveno pravo na reeskont odnosno lombard kod svih državnih i privilegovanih novčanih ustanova pod normalnim uslovima i to do visine od 50% tih potraživanja.

Čl. 16.

Ovlašćuje se ministar poljoprivrede, da u sporazumu sa ministrom pravde, ministrom finansija i ministrom trgovine i industrije propiše pravilnik za izvršenje ove Uredbe. Pored toga, i ministar pravde ovlašćuje se, da u sporazumu sa zainteresovanim

ministarstvima izdaje autentična tumačenja propisa ove Uredbe, a naročito, ko se ima smatrati zemljoradnikom u smislu ove Uredbe i šta se ima podrazumevati pod porodičnom zadrugom u smislu ove Uredbe.

Čl. 17.

Ova Uredba stupa na snagu na dan*) kada se obnaroduje u „Službenim novinama”. Istoga dana prestaje važiti Uredba o zaštiti zemljoradnika od 22 novembra 1933 godine osim odredbe njenog člana 16 u pogledu produženja važnosti 1 stava prve rečenice i 2 do 4 stava § 4 i § 5 Zakona o zaštiti zemljoradnika i o stavljanju na snagu pojedinih propisa Zakona o izvršenju i obezbeđenju od 19 aprila 1932 godine. Isto tako prestaju važiti i svi ostali propisi protivni ovoj Uredbi.

— Odredbe § 4 i § 5 Zakona o zaštiti zemljoradnika i o stavljanju na snagu pojedinih propisa Zakona o izvršenju i obezbeđenju od 19 aprila 1932, koje ostaju u važnosti, glase:

§ 4 — 1) Stavljaju se na snagu za celu državu propisi §§ 65 stav 1 i 2, 69, 119, 133, 134, 148, 165 stav 5, 209 i 230 Zakona o izvršenju i obezbeđenju od 9 jula 1930 godine, „Službene novine” broj 165-LXII, a za područje Vrhovnog suda u Sarajevu, Banskog stola u Zagrebu i Apelacionog suda u Novom Sadu i propisi § 113 istog Zakona.

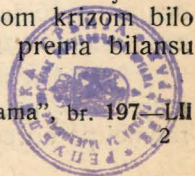
2) Gde se u propisima navedenim u 1 stavu ovoga paragrafa spominje sud, ima se na području Kasacionog suda u Beogradu i Velikog suda u Podgorici podrazumevati izvršna vlast, a u koliko se ovi propisi pozivaju na propise Zakona o izvršenju i obezbeđenju, koji nisu stavljeni na snagu ovim zakonom, imaju se podrazumevati odnosni propisi građanskih parničnih postupnika odnosno zakona o izvršenju koji danas važe u pojedinim područjima Kraljevine u koliko odgovarajućih propisa ima u ovim zakonima.

3) Propisi §§ 486 i 487 Zakona o postupku sudskom u građanskim parnicama za Srbiju primenjivaće se i nadalje, ukoliko nisu u protivnosti sa propisima spomenutim u 1 stavu.

4) Propisi prednjih stavova primenjivaće se i na izvršenja, koja su na dan stupanja na snagu ovoga Zakona već u toku, ukoliko prinudna javna prodaja (ovršna dražba) još nije pravosnažno provedena.

§ 5 — Ako koji novčani zavod za vreme trajanja odlaganja iz § 1 dođe u teškoću plaćanja usled poremećenja kreditnih odnosa izazvanih bilo opštom kreditnom krizom bilo neobičnim i prekomernim dizanjem uloga, a prema bilansu

*) Ova Uredba je objavljena u „Službenim novinama”, br. 197—LII od 27 avgusta 1934 god.

u to vreme bude aktiva veća od pasive, moći će Ministarski savet po traženju samoga toga zavoda na predlog Ministra trgovine i industrije doneti za svaki takav slučaj Uredbu sa zakonskom snagom, kojom će se predvideti rokovi isplate uloga i drugih potraživanja kao i sve druge mere, pa i o reorganizaciji zavoda, potrebne za njegov redovan rad i za bezbednost ulagača i ostalih verovnika. U tom cilju može Ministar trgovine i industrije takav novčani zavod i njegovo celo poslovanje staviti pod stalni nadzor svoga komesara.

II Br. 29362/K.
3 avgusta 1934 god.
u Beogradu

Na osnovu čl. 16 Uredbe o zaštiti zemljoradnika od 3 avgusta 1934 godine, Ministar poljoprivrede i Ministar pravde, u saglasnosti sa Ministrom trgovine i industrije i Ministrom finansija, propisuju

PRAVILNIK

za izvršenje Uredbe o zaštiti zemljoradnika

Čl. 1.

(K čl. 1 st. 1 Uredbe)

(¹) Ništavni su ugovori kojima se zemljoradnik obavezuje da se neće koristiti odredbama Uredbe.

(²) Pod „svojim dugovima“ smatraju se sve novčane obaveze privatno-pravnog i javno-pravnog karaktera, u koliko nisu izuzete čl. 8, bez obzira na to iz koga osnova potiču i bez obzira na to, da li ih zemljoradnik duguje kao glavni dužnik, solidarni dužnik ili jemac.

(³) Obaveze, koje se sastoje u davanju kakve stvari ili kakvog prava, u radu ili radovima, u kakvom trpljenju ili nečinjenju, ne smatraju se za dugove po čl. 1 stav 1 Uredbe.

Čl. 2.

(K čl. 1 st. 2 Uredbe)

(¹) Uredba se nikako, ni u pogledu načina isplate, ni u pogledu visine kamatne stope, ni u pogledu troškova parnice, obezbeđenja, izvršenja kao ni advokatskih troškova, ne odnosi na dugove zemljoradnika učinjene posle 20 aprila 1932 godine.

(²) Uredbom se mogu koristiti lica, koja su dokazala uverenjem (čl. 6 st. 3 Uredbe), da su u vremenu zaduženja bila zemljoradnici po odredbama Uredbe.

(³) Uredba se odnosi i na zemljoradnika, koji je pao pod stečaj.

Čl. 3.

(K čl. 2 st. 1 Uredbe)

(¹) Kao uslov, da se neko lice u smislu Uredbe smatra kao zemljoradnik, potrebno je da je dotičnom licu poljoprivreda glavno zanimanje. Stoga se ne mogu smatrati za zemljoradnike lica, čije je glavno zanimanje neka druga grana privrede (kao što su trgovci, industrijalci, zanatlije itd.), državna javna ili privatna služba (državni, samoupravni i privatni aktivni činovnici, zatim advokati, javni beležnici, lekari itd.), pa makar da im oporezovani prihod proističe pretežno iz poljoprivrede i njihov posed ne prelazi površinu određenu čl. 2 st. 1 Uredbe.

(²) Neće se smatrati za zemljoradnike stočari trgovci, koji samo sezonski napasaju stoku radi spekulacije.

(³) Prihodi od seljačkih šuma smatraju se kao prihodi iz poljoprivrede.

(⁴) Da bi se neko lice smatralo kao zemljoradnik dovoljno je da obrađuje zemlju, a ne traži se i da je naselilo zemlju koju obrađuje.

(⁵) „Samo“ znači ili lično ili u sopstvenoj režiji tj. pomoću najmljene radne snage, a ne i davanje u napolicu ili pod zakup.

(⁶) Da bi se za zemljoradnika smatrao sopstvenik, koji obrađuje zemlju mešovito tj. jedan deo obrađuje sam a drugi deo izdaje u napolicu ili pod zakup, potrebno je, da više od polovine svog imanja obrađuje sam ili sa članovima svoje porodice, ukoliko nije slučaj iz st. 4-a čl. 2 Uredbe.

(⁷) Za ocenu pitanja, da li se neko lice ima smatrati za zemljoradnika, merodavna je srazmera njegovih prihoda koji podleže porezi, a ne srazmera pojedinih poreza, koje on plaća na pojedine vrste svojih prihoda. Prema tome smatraće se, da u smislu čl. 2 st. 1 postoji uslov, da neko lice bude priznato za zemljoradnika, ako je njegov prihod od poljoprivrede veći od svih ostalih njegovih prihoda, na koje plaća porez, makar da je porez koji on plaća na sve ostale prihode veći od poreza koji plaća na prihod od poljoprivrede.

(⁸) Pod oporezovanim prihodima razumevaju se poreske osnovice svih poreskih oblika, kako su utvrđene u poreskim knjigama.

(⁹) Kao oporezovani prihod smatra se i onaj, koji je trajno ili privremeno oslobođen od poreze.

(¹⁰) Izraz „posed“ ima se razumeti kao istovetan izraz „svojina“ odnosno „vlasništvo“ te prema tome pri utvrđenju maksimuma zemlje dolazi u obzir samo površina zemlje, koja dotičnom licu pripada kao svojina (vlasništvo), a ne i ona zemlja, koju ono drži pod zakup ili u kojem drugom vidu.